

Fatenyésztési kísérletek.

Napjainkban majdnem minden művelt európai államban növényhonosító társulatok léteznek; ezeknek célja a hasonló égalj- és termőhelyi viszonyokkal bíró más vidékekről oly növényeket meghonosítani, a melyek eredeti hazájukban kiválóan hasznosoknak bizonyultak. Miután hazánk első sorban földmivelő ország: természetes, hogy növényhonosító egyesületünk kiváltképen gazdasági növényekkel foglalkozik; ennél fogva szükséges, hogy erdei fáinkat bizonyos tekintetekben felülmuló külföldi fánemekkel mi erdészek tegyünk kísérletet és az e téren elért eredményeket a szakközönség tudomására hozva, igyekezzünk ezáltal a szaktársakat hasonló kísérletekre buzdítani, mert biztos siker csak azon esetben remélhető, ha azok az ország különböző klimai és termőhelyi viszonyai között tétetnek. Szükséges pedig ez annál inkább, mivel erdészetünk — hazánk mostoha gyermeke — kísérleti állomásokkal még nem rendelkezik.

Felkarolta azonban a fahonosítás ügyét az Országos Erdészeti-Egyesület, a midőn 1877. év tavaszán több vidékre amerikai fmagvakat adott ki, oly kötelezettség mellett, hogy növekvésükről — a már jelzett célból — e lapok útján időközönként jelentés tétessék.*) Ezen idő óta az ungvári kincstári uradalomban is tétetnek ily kísérletek, melyekről e lapok 1877. évi X. és 1878. évi III. füzetében tétetett jelentés s ugyanaz célja ezen igénytelen soroknak is.

Az Erdészeti-Egyesület által 1877. évben kiadott fmagvak — az előbbi jelentések szerint — igen gyéren keltek ki; a kikeltek nagy része pedig ismeretlen okból kiveszett. Nem csirázott a *Picea Grandis*, *Sequoia Sempervirens*, *Acer Californicus* és *Pinus Lambertiana*. A *Pinus Sabineaból* 5 mag

*) Ezuttal kérjük mindazokat, kik akkor magvakat kaptak, sziveskedjenek a tenyésztés menetére vonatkozó tudósításaikat megtenni. — A szerk.

közül csirázott 1, a *Pinus Tuberculatá*ból 132 mag közül 47, a *Pinus Insignis*ből 52 mag közül 31. Ezek azonban még ugyanazon évben kivesztek, jóllehet a forró időszakban kellő árnyék és öntözésről is volt gondoskodva.

Az *Abies Nordmannianá*ból megmaradt 4 darab most is él, eddig csak sinlődött, valószínűleg azért, mert a kissé kötött agyagtalaj növekvésének meg nem felelt; e tavasszal azonban porhanyósabb földbe lettek átültetve s jelenleg 15—18 centiméter magasak, ez évi hajtásaik pedig 6—8 centiméter hosszúk.

Az *Abies Nobilis*ből csak 1 példány maradt meg, eddig hasonlóképen sinlődött, de az átültetés óta növekedett 4 centiméterrel, összes magassága 10 centiméter.

A *Coffea Californicá*ból jelenleg élő 1 példány még 1877. év őszén virágcserepbe lett ültetve, s mindeddig szobában telelt. E tavasszal porhanyósabb földbe s nagyobb cserepbe lett átültetve, s e gondozást egy 25 centiméter hosszú csúcs-hajtással hálálta meg. Képes lesz-e ezen californiai diszcsereje telünket kiállani: nem tudjuk, miután az egyedüli példányt, addig, míg kellően meg nem erősödik, a szabadban való telelés veszedelmének kitenni nem láttuk czélszerűnek.

Ugyancsak 1877. évben Geyer Károly, karlshafeni főerdésztől 2 éves *Pinus Lambertiana* és *Abies Douglasii* csemeték szereztek be, a melyek két különböző fekvésű csemetekertben lettek elhelyezve.

A *Pinus Lambertianá*ból elültetett 200 darab csemete közül alig 32⁰/₀ fogamzott meg, azért, mivel későn és meglehetősen fonnyadtan érkeztek ide. A megmaradtak összes magassága igen változó, a mennyiben a délibb fekvésű radvanci csemetekertben, televényes agyagtalajban egyes példányok 50—80 centiméter magasság mellett 20—45 centiméter ez évi csúcsajtást képesek felmutatni, holott az északibb fekvésű

ó-kemencei csemetekertben lévők, valamivel soványabb agyagtalajon 35—50 centiméter magasak, ez évi csúcshajtásaik pedig 11—17 centiméter hosszuk. Ez utóbbiak növekvését valószínűleg a kellő nedvesség hiánya is akadályozta.

Az *Abies Douglasii*ből ugyanakkor elültetett 48 darab közül jelenleg 35 él, ezek az ó-kemencei csemetekertben ültetettek el kissé kötött agyagos talajba; azt hisszük azonban, hogy e talaj növekvésüknek nem volt kedvező, mert mióta — e tavasszal — erdei humusszal megjavított lazább földbe lettek átültetve, 18—40 centiméter összes magasság mellett ez évi csúcshajtásaik 12—18 centiméter hosszuk.

1878. évben 200 darab 1 éves *Pinus Lambertiana* szereztetett be Karlshafenből; él ezek közül jelenleg 94 darab, még pedig a radvanci 2 csemetekertben 150 közül 66 darab, az ó-kemencei csemetekertben 50 közül 28. Eddigi növekvésük csekély, a mennyiben összes magasságuk 10 és 25 centiméter között változik.

Végre ez év tavaszán következő fanemek magvai lettek elvetve: *Pinus Lambertiana*, *Abies Douglasii* és *Wellingtonia gigantea*. A *Pinus Lambertiana* nem kelt, de van hozzá remény, hogy a jövő évben ki fog kelni, miután magvai — havasi fenyőnk magvához hasonló — kemény burokkal vannak fedve, az ily magvokról pedig tudjuk, hogy csak a második évben csiráznak. A *Wellingtonia Gigantea* igen gyéren kelt, a kikelt csemeték bokrosak, 2—3 centiméter magasak. Az *Abies Douglasii* valamivel jobban csirázott, a csemeték jelenleg 2—2.5 centiméter magasak.

Az eddigi tapasztalatok útján talán kimondhatjuk, hogy a *Pinus Lambertiana* és az *Abies Douglasii* nálunk is diszteni fog; még pedig előbbi kivált televényes agyagtalajon, szelidebb éghajlat alatt, utóbbi pedig zordabb vidéken is, de lazább talajon. — Ungvárt, 1879. november 1-én. T.